

Okruhy otázek ke státní závěrečné zkoušce

Bakalářské studium

Studijní obor: Veřejná ekonomika a správa

Předmět TEORIE VEŘEJNÉ SPRÁVY

Akademický rok 2016/2017

1. Veřejný sektor a veřejné statky

Vymezení veřejného sektoru. Vztah veřejného sektoru a teorie potřeb. Definice veřejných a soukromých statků. Efektivnost veřejných statků.

2. Veřejný sektor a jeho formování

Specifika veřejného a občanského sektoru. Pestoffův trojúhelník a jeho aplikace. Vývoj a efektivnost veřejného sektoru. Typologie neziskových organizací v ČR.

3. Teorie veřejné volby

Vývoj teorie veřejné volby. Podstata a přístupy k teorii veřejné volby. Aktéři veřejné volby a pravidla hlasování. Kolektivní rozhodování. Diference ekonomického a politického cyklu. Teorie byrokracie a politický cyklus. Principy přímé a nepřímé demokracie. Formování koalic a proces rozhodování.

4. Veřejná správa

Pojem veřejné správy a její postavení v systému veřejné moci. Funkční a organizační pojetí veřejné správy. Ústřední, územní, dekoncentrovaná a decentralizovaná státní správa, územní samospráva.

5. Ústava a ústavní právo

Ústavní právo. Ústavní pořádek ČR. Ústava ČR. Listina základních práv a svobod. Promítnutí základních práv a svobod do výkonu veřejné správy.

6. Systém územní samosprávy v ČR

Územní samospráva v systému veřejné správy v ČR. Prameny právní úpravy územní samosprávy. Základní a vyšší územně samosprávné celky v ČR. Struktura územní samosprávy v ČR. Samostatná a přenesená působnost. Reformní procesy v územní veřejné správě v ČR po roce 1989 (vývoj a současný stav).

7. Veřejné rozpočty

Obecný popis na příkladu ČR. Funkce veřejných rozpočtů. Soustava veřejných rozpočtů. Rozpočtová skladba. Příjmové a výdajové oblasti veřejných rozpočtů.

8. Státní rozpočet

Příjmy a výdaje SR dle třídění rozpočtové skladby. Problematika vyrovnanosti rozpočtu. Rozpočtové období a rozpočtový proces. Schvalování rozpočtu a provádění změn. Kontrola rozpočtu.

9. Fiskální federalismus

Obsah pojmu. Vznik fiskálního federalismu. Vertikální a horizontální model fiskálního federalismu na příkladu ČR.

10. Veřejné fondy

Typy veřejných fondů v ČR. Důvody existence fondů a vztah k veřejným rozpočtům. Charakteristika příjmů, výdajů a zaměření jednotlivých státních fondů v ČR.

11. Charakteristika daně a daňového systému, správa daní a poplatků

Definice daně a daňových odvodů. Daňové principy a funkce daně. Daňový systém a požadavky na něj kladené. Daňový systém České republiky. Rozpočtové určení daní. Obecné zásady daňového řízení. Placení daní. Opravné prostředky řádné, mimořádné.

12. Přímé daně

Podstata daně z příjmu právnických osob. Daň z příjmu fyzických osob – podstata, předmět daně, poplatníci daně. Daň z příjmu fyzických osob – závislá činnost a její zdanění. Daň z příjmu fyzických osob – příjmy z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti, příjmy z nájmu, kapitálové příjmy, ostatní příjmy. Podstata daně z nemovitých věcí a specifika jejího výběru. Daň z převodu nemovitostí. Základní charakteristika daně silniční.

13. Nepřímé daně

Daň z přidané hodnoty – definice základních pojmů, podstata. Selektivní spotřební daně – typy základů daně, konstrukce daně u vybraných komodit. Energetické daně – teoretické aspekty daní na ochranu životního prostředí, specifika zdanění energií.

14. Ekonomika obrany

Charakteristika a financování obrany státu. Struktura a složky armády ČR. Členství ČR v mezinárodních bezpečnostních sborech (NATO, OSN). Role a funkce zpravodajských služeb.

15. Ekonomika bezpečnosti

Charakteristika a financování bezpečnostních sborů v ČR. Struktura Policie ČR a Hasičského záchranného sboru. Subjekty integrovaného záchranného systému v ČR (záchranné sbory, záchranné služby, havarijní služby). Další instituce s vazbou na bezpečnostní systém (Obecní policie, Veřejná stráž, Soukromé bezpečnostní služby, Národní bezpečnostní úřad).

16. Ekonomika justice a vězeňství

Systém justice v České republice: soudy, státní zastupitelství, vězeňská služba, další organizace rezortu (Rejstřík trestů, Justiční akademie, Probační a mediační služba, Institut pro kriminologii a sociální prevenci, advokacie, notářství, exekutoři). Financování justice a vězeňství. Veřejný ochránce práv - ombudsman.

17. Ekonomika vzdělávání

Veřejný zájem v oblasti vzdělávání. Národní program rozvoje vzdělávání v ČR. Rámcové vzdělávací programy. Role veřejného a soukromého sektoru. Vzdělávací soustava ČR. Management školství - státní správa, územní samospráva, vlastnické vztahy. Výdaje na školství, zdroje financování. Financování přímo řízeného, regionálního, církevního a soukromého školství.

18. Ekonomika kultury

Funkce, cíle a nástroje kulturní politiky ČR. Role veřejného a soukromého sektoru v kultuře. Státní správa a územní samospráva v kultuře, jejich oblasti působení a zřizovatelské funkce. Charakteristika a příklady institucí a statků v kultuře. Způsoby financování kulturních institucí (zdroje a výdaje). Dotační programy.

19. Církev a náboženské společnosti, politické strany a politická hnutí

Role církví a náboženských společností, politických stran a politických hnutí v demokratické společnosti. Vztah církví a státu. Způsoby financování církví. Vznik a registrace politických stran a politických hnutí. Způsoby financování politických stran a politických hnutí.

20. Sociální politika a její základní principy

Sociální politika a její vztah k jiným vědním oborům. Principy sociální politiky – princip sociální spravedlnosti, solidarity, ekvivalence, subsidiarity, participace – vztah obyvatelstva k cílům sociální politiky. Role státu v sociální politice. Sociální stát. Koncepty chudoby. Nástroje měření chudoby. Způsoby řešení chudoby. Minimální příjmové veličiny v ČR. Koncept sociálního vyloučení, začleňování.

21. Cíle, funkce a nástroje sociální politiky

Cíle sociální politiky, funkce sociální politiky, sociální programy. Aktéři sociální politiky. Rozdělení nástrojů sociální politiky – právní normy, ekonomické a úvěrové nástroje, cenová politika, sociální dokumenty.

22. Sociální politika EU

Charta sociálních práv pracujících. Historické mezníky sociální politiky EU (Maastrichtská, Amsterdamská smlouva). Zelená kniha o evropské sociální politice. Bílá kniha o evropské sociální politice. Globalizace. Strategie do roku 2020.

23. Sociální zabezpečení v ČR

Struktura a účel sociálního pojištění. Právní úprava. Sociální události, důchodové pojištění a nemocenské pojištění, dávky důchodového a nemocenského pojištění. Financování státní politiky zaměstnanosti.

24. Zdravotní politika a veřejné zdravotní pojištění v ČR

Zdraví a zdravotní politika, cíle zdravotní politiky, veřejné zdravotní pojištění. Plátcí (poplatníci) pojistného. Význam zdravotních pojišťoven a charakteristika jejich hospodaření.

25. Státní sociální podpora a pomoc v hmotné nouzi

Právní úprava. Účel státní sociální podpory, základní znaky programu, struktura a základní charakteristika dávek státní sociální podpory. Systém pomoci v hmotné nouzi, právní úprava, definice hmotné nouze, dávky pomoci v hmotné nouzi. Orgány pomoci v hmotné nouzi.

26. Správní právo

Vymezení správního práva jako práva veřejného. Prameny správního práva. Subjekty správního práva a jejich procesní a účastnická způsobilost. Zastoupení účastníků správního řízení.

27. Správní řízení

Základní zásady správního řízení jako správního práva procesního. Fáze (etapy) správního řízení. Správní rozhodnutí a jeho formy. Opravné prostředky proti správnímu rozhodnutí.

28. Koncepty a klasifikace myšlenkových proudů v řízení

Vývojové etapy řízení. Význam vědeckého řízení a doporučení pro dnešek (klasická škola). Fayolovy zásady řízení a jejich užití dnes. Byrokratický a neoklasický model řízení (představitel a myšlenky). Význam P. Druckera pro hodnocení dynamických změn, metody MBO, inovace a řízení kvality.

29. Klasická a moderní teorie řízení veřejné správy a institucí veřejného sektoru

Procesní a systémové přístupy (představitel a myšlenky užívané v současné době). Systém POSDCORB (dle dílčích funkcí, procesů řízení – integrální součást manažerské činnosti). Kvantitativní přístupy (metody operační analýzy: teorie her a strategického chování, síťové grafy, matematické statistiky, simulační metody, heuristické metody). Pragmatický a empirický přístup (představitel a přínosy). Srovnání a hodnocení užívaných zásad řízení a rysů managementu v USA, Evropě a Japonsku.

30. Význam organizace a organizování v institucích veřejného sektoru

Organizace jako instituce a jako její vlastnost, aktivita a uspořádání. Charakteristika základních typů organizačních struktur a jejich užití. Kritéria užívaná pro volbu struktury. Nové přístupy k organizování v rámci procesního řízení. Charakteristika reengineeringu a jeho možná užití. Význam strategie a její realizace pro rozvoj organizace nebo podniku. Charakteristika základních pojmů, význam strategického myšlení. Vize a strategie, formulace poslání a filosofie. Determinace dlouhodobých cílů a záměrů dle metody 5P, 7S. Základní úkoly strategického managementu (metoda SMART) a kroky při tvorbě strategie.

31. Zásady práva Evropské unie

Primární právo – Smlouva o Evropské unii a Smlouva o fungování Evropské unie. Sekundární právo – nařízení, směrnice, stanoviska.